

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรี (อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล) เป็นชุมชนดั้งเดิมที่วัดโรมันคาทอลิกถูกสร้างขึ้นและดำรงอยู่มาเป็นเวลานานถึง 300 ปี ในกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา เราพบว่าชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนตลอดเวลาที่ผ่านมา ความเป็นชุมชนวัดคาทอลิกก็เนื่องจากวิถีชีวิตของชุมชนและวัดคาทอลิกในจันทบุรี จึงมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแยกไม่ออก โดยมีพลวัตในช่วงเวลาที่ผ่านมา คือ (สง่า นามทอง, 2528 : 29 -39 ; ศุภศิริ จันทวิมล, 2541 : 97 ; อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล จันทบุรี, 2548 : 17)

ช่วงที่หนึ่ง (พ.ศ. 2254 - 2294) เมื่อกลุ่มคาทอลิกเชื้อสายญวนอพยพหนีภัย เบียดเบียนศาสนาเข้ามาในประเทศไทย ชุมชนคาทอลิกได้ดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจภายใต้ระบบการเกษตรเพื่อขยายความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนคาทอลิก เกิดจากการใช้งานอภิวาสซึ่งเป็นกิจกรรมทางศาสนาเข้ามาสานเครือข่ายชุมชนคริสตัง โดยสร้างวัดหลังที่ 1 ให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน

ช่วงที่สอง (พ.ศ. 2295 - 2346) เริ่มต้นจากการสร้างวัดหลังที่ 2 เพื่อใช้งานอภิวาสของวัดรวบรวมคริสตังจันทบุรีที่หนีภัยทางการเมืองภายในประเทศไทย เข้าไปอยู่ในป่าให้กลับเข้ามาอยู่เป็นหมู่บ้านและดำรงชีวิตเช่นคนไทยปกติ ในช่วงนี้จะพบว่าชุมชนวัดโรมันคาทอลิกได้พัฒนาฐานทางเศรษฐกิจประเภทช่างฝีมือจนมีชื่อเสียง เช่น ช่างปั้นหม้อ ช่างทอง ช่างเหล็ก เป็นต้น

ช่วงที่สาม (พ.ศ. 2347 - 2380) เป็นช่วงที่การประมงเป็นเศรษฐกิจหลักของชุมชน เช่น การจับปลา ดำกุ้ง หานปู เป็นต้น การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนคาทอลิกมีผลต่อการสถาปนางานอภิวาสของวัดให้มีความต่อเนื่องยั่งยืน โดยการสร้างวัดหลังที่ 3 ในปี พ.ศ. 2347

ช่วงที่สี่ (พ.ศ. 2381 - 2442) ในช่วงนี้มีการขยายชุมชนวัดโรมันคาทอลิก โดยการรับคนกลับใจมานับถือคาทอลิกมากขึ้น การขยายตัวดังกล่าวทำให้วัดโรมันคาทอลิกไม่สามารถรองรับจำนวนศรัทธาได้เพียงพอ ดังนั้นจึงมีความร่วมมือในการสร้างวัดใหม่หลังที่ 4

ช่วงที่ห้า (พ.ศ. 2443 - 2503) ในช่วงที่มีการขยายตัวของการท่องเที่ยวในชุมชนวัดโรมันคาทอลิกงานอภิวาสของวัดโรมันคาทอลิกพัฒนาก้าวหน้าขึ้นจึงต้องมีการสร้างวัดหลังที่ 5 ในปัจจุบันให้ใหญ่เพียงพอที่จะใช้ในการดำเนินภารกิจทางศาสนา ในช่วงนี้ครอบครัวคาทอลิกได้เข้าสนับสนุนทั้งกำลังทรัพย์และกำลังกายในการสร้างวัด และการดำเนินงานอภิวาสของวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรีเพิ่มขึ้น

ช่วงที่หก (พ.ศ. 2504 - ปัจจุบัน) อยู่ในช่วงยุคแห่งการพัฒนา เราจะพบว่าสถานการณ์ทางสังคมภายนอกชุมชนคาทอลิกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคริสตังจันทบุรีอย่างกว้างขวาง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ร่วมสมัยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มาจากวางแผนที่เป็นทางการ (Planned Change) คือ การเปลี่ยนแปลงที่มาจากกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมถึงอิทธิพลของโลกไร้พรมแดนจากการขับเคลื่อนของกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้น เราพบว่าชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรีในปัจจุบันจึงเป็นช่วงเผชิญหน้ากับแรงผลักดันของระบบทุนนิยม อุดมการณ์เสรีนิยม ลัทธิบริโภคนิยม และระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย แรงผลักดันเหล่านี้มีผลกระทบให้เกิดเงื่อนไขในการดำรงชีวิตในรูปแบบใหม่ของครอบครัวคาทอลิก เช่น การอยู่แบบตัวใครตัวมันมากขึ้น ความซับซ้อนของปัญหาสังคมภายในชุมชน การพึ่งพาระบบเงินตรา การใช้เหตุผลในเชิงคำนวณผลได้ผลเสียมากขึ้น การทำธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร การหลงใหลในการใช้สินค้าฟุ่มเฟือยสมัยใหม่ เป็นต้น (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2552 ค : 2)

การขยายกลไกซับซ้อนขึ้นของชุมชนคาทอลิกจันทบุรี หมายถึง การเพิ่มจำนวนองค์กรเดิมและพัฒนาองค์กรใหม่ๆ ภายในชุมชน อันจะมีผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเป็นปึกแผ่นมากขึ้น นอกจากการสร้างวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนคาทอลิกจันทบุรีแล้ว ชุมชนยังได้ขยายกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่หลากหลาย และครอบคลุมพื้นที่ในส่วนต่างๆ ของจันทบุรีและจังหวัดใกล้เคียง กิจกรรมของชุมชนที่พัฒนาขึ้นมา มีดังนี้

ในปี พ.ศ. 2215 สมัยพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นบวรวิทย์บริพัตร ได้มีการตั้งภคินีคณะรักไม้กางเขนขึ้นจากการค้นคว้าเอกสารทางประวัติศาสตร์ พบว่ามีความเป็นไปได้สูงว่าคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรีมีกำเนิดควบคู่กับกลุ่มคริสตชนของวัดแม่พระปฏิสนธินิรมล จันทบุรี หลังจากนั้นไม่มีบันทึกเรื่องราวของคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2346 มีหลักฐานบันทึกการเปิดบ้านคณะรักกางเขนที่จันทบุรี (วิทยาลัยแสงธรรม, 2533 : 220 ; ธีรพล กอบวิทยากุล, ม.ป.ป. : 86-87)

วัดโรมันคาทอลิกจันทบุรีมีการจัดตั้งโรงเรียนสอนวิชาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2450 โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนมารีอาลัย” โดยทางวัดได้ให้คณะเซนต์คาเบรียลเข้ามาบริหาร (อุบล ผังรักษ์, สัมภาษณ์, 2549) ต่อมาทางวัดได้ขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ โดยใช้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนมารดาพิทักษ์” เมื่อโรงเรียนมีนักเรียนเพิ่มมากขึ้นก็มีการพัฒนาขยายเป็นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โดยการเริ่มแยกนักเรียนชายหญิงจากโรงเรียนมารดาพิทักษ์เป็นมารดาพิทักษ์ 1 สำหรับนักเรียนชาย แยกนักเรียนหญิงเป็นมารดาพิทักษ์ 2 ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นโรงเรียนมารดาพิทักษ์สำหรับเด็กชาย และโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์สำหรับเด็กหญิง เป็นเอกเทศโดยมอบกิจการให้ซิสเตอร์คณะรักกางเขนเข้าบริหารงาน (สง่า นามทอน, 2528 : 67)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 คณะลาซาลก็ได้รับมอบกิจการโรงเรียนมารดาพิทักษ์ทั้งหมดไป และได้ย้ายไปเป็นโรงเรียนลาซาลจนทุกวันนี้ และใน พ.ศ. 2491 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนมารดาพิทักษ์ และโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ขึ้น โรงเรียนได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนมารดาพิทักษ์แผนกมัธยม” (วัดโรมันคาทอลิกจันทบุรี. ม.ป.ป. : 41 ; สง่า นามทอน. 2528 : 68)

ในปี พ.ศ. 2494 ชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรียังได้พัฒนาชิสเตอร์อีกกลุ่มหนึ่ง ที่มีบทบาทในการทำงานด้านจิตวิญญาณ โดยการสร้างอารามคาร์แมล และสร้างอาคารที่พักชั่วคราว สำหรับภคินี เนื่องจากพระสังฆราช ยาโกเบ แจง เกิดสว่าง ประรณนาที่จะมีอารามนักบวชคาร์แมลไท์ ในมิสซังจันทบุรี เพื่อมีภารกิจด้านการภาวนาเป็นพิเศษแก่บรรดาคุณพ่อ สัตบุรุษ และงานแพร่ธรรม คณะภคินีของอารามคาร์แมลจันทบุรี (อารามคาร์แมล จันทบุรี. 2545 : 57)

ในปี พ.ศ. 2542 ชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรียังมีบริการด้านสาธารณสุข คือ บ้านพัก ผู้สูงอายุ คามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ ซึ่งเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน บ้านพักผู้สูงอายุนี้เป็นหน่วยงานหนึ่งของมูลนิธิคณะนักบุญคามิลโลแห่งประเทศไทย ดำเนินงานโดยคณะนักบวช คามิลเลียน จิตคารมณัของคณะฯ ก็คือการดูแลรับใช้ผู้ป่วยและผู้สูงอายุ โดยยึดถือแบบอย่างนักบุญ คามิลโล เด แลลลิส ผู้ก่อตั้งคณะนักบวชคามิลเลียน นักบุญคามิลโล ได้อุทิศชีวิตของท่านในการดูแล รักษาผู้เจ็บป่วย ผู้สูงอายุทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมีการจัดสถานที่ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เหมาะสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัย รวมเอื้อเพื่อดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม วิญญาณ โดยมีการจัดกิจกรรมทางศาสนา สันทนาการ การออกกำลังกาย และอาหาร ที่ถูกหลักโภชนาการ (คามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์. แผ่นพับ. ม.ป.ป.)

ในอดีตวัดคาทอลิกจันทบุรีได้มีการแพร่ธรรมขยายชุมชนคริสตชนให้กว้างขวาง มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมัยคุณพ่อรังเฟงเป็นเจ้าอาวาส คุณพ่อรังเฟงได้ทำหน้าที่ดูแล วัดจันทบุรีตลอดชีวิตพระสงฆ์ของท่าน การทำงานของท่านได้รับความร่วมมือจากคุณพ่อ โกลเดต์ เจ้าอาวาสวัด คอนเซ็ปชัน และวัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ กรุงเทพฯ ทางภาคตะวันออกของมิสซังสยาม

ในปี พ.ศ. 2383 การทำงานแพร่ธรรมของคุณพ่อรังเฟงในจันทบุรีประสบผลสำเร็จเกินคาด คือพบว่ามีคนจันทบุรีกลับใจมานับถือศาสนาคริสต์หลายคน ในจำนวนนี้มีหมอไสยศาสตร์คนหนึ่ง กลับใจมานับถือศาสนาคริสต์ด้วย เหตุการณ์เช่นนี้เป็นข่าวเลื่องลือมากในจันทบุรี นอกจากนี้ คุณพ่อรังเฟงยังต้องทำงานแพร่ธรรมกับคนจีนที่อพยพหนีภัยสงครามกลางเมืองในประเทศจีน มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่จันทบุรี โดยคุณพ่อช่วยให้อับใจมานับถือศาสนาคริสต์ได้สำเร็จ (โรแบร์ต โกสเด. 2549 : 305)

คุณพ่อพลอรังส์ถือได้ว่าเป็นพระสงฆ์องค์แรกที่เริ่มออกไปเผยแผ่ศาสนาตามหมู่บ้านต่างๆ ในเขตจังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2344 และเป็นผู้ตั้งกลุ่มคริสตชนที่บ้านแสง (ต.แสง อ.เมือง จ.จันทบุรี ปัจจุบัน) คุณพ่อได้ไปสร้างวัดคาทอลิกเล็กๆ ไว้ โดยต้องเดินจากจันทบุรี 3 วัน ในช่วงนั้นท่านได้ล้างบาปให้คนต่างศาสนาถึง 30 คน ในเวลาเดียวกันยังต้องเดินทางจากจันทบุรี ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ เป็นระยะทาง 12 วันทางทะเล เพื่อมาดูแลวัดซางตาครู้สที่กรุงเทพฯ นอกจากนี้คุณพ่อพลอรังส์ยังเป็นผู้สร้างอาสนวิหารอัสสัมชัญขึ้นที่กรุงเทพฯ ในเวลาต่อมาอีกด้วย (สง่า นามทอง. 2528 : 31 ; โรแบต์ โกสเด. 2549 : 294, 297, 305 ; ชีรพล กอบวิทยากุล. ม.ป.ป. : 67)

ในปี พ.ศ. 2411 มีพระสงฆ์อีกองค์หนึ่ง คือ คุณพ่อด็องต์ได้เดินทางมากรุงเทพฯ เพื่อเป็นเจ้าอาวาสวัดอัสสัมชัญ แต่ต้องล้มป่วยเป็นโรคบิด คุณพ่อจึงต้องเดินทางมาพักรักษาตัวที่วัดจันทบุรี คุณพ่อได้สอนคำสอนให้คนจีนที่จันทบุรีกลับใจหลายคน จึงนับได้ว่าคุณพ่อด็องต์เป็นผู้ริเริ่มกลุ่มคริสตชนจีนที่จันทบุรี (วิทยาลัยแสงธรรม. 2533 : 260)

วัดจันทบุรียังได้ทำงานแพร่ธรรมในภาคอื่นของประเทศด้วย เช่น ในปี พ.ศ. 2425 ครูเนรตัน ครูคำสอนของวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรีได้ทำงานแพร่ธรรมร่วมกับคุณพ่อซาเวียร์เกโก ทั้งสองท่านได้เดินทางจากอุบลราชธานีไปยังสกลนคร เพื่อหวังตั้งกลุ่มคริสตชนขึ้น จนกระทั่งในวันที่ 8 กันยายน ปีเดียวกัน จึงได้มีการล้างบาปคริสตชนกลุ่มแรกที่สกลนคร และสร้างวัดน้อย ขึ้นมาระหว่างตัวเมืองกับหนองหาร แต่คุณพ่อซาเวียร์และครูเนรตันต้องประสบปัญหาถูกกักกันแกล้ง โดยไม่หยุดหย่อนจากผู้หลักผู้ใหญ่ของทางการบางท่าน คุณพ่อซาเวียร์และครูเนรตันจึงได้ตัดสินใจ นำคริสตชนทั้งหมดลงแพลอยน้ำไปตั้งหลักแหล่งใหม่อีกฟากหนึ่งของหนองหาร และได้ตั้งชื่อ บ้านใหม่นี้ว่า บ้านท่าแร่ วัดท่าแรมมีนักบุญอัครทูตคามีคาเอลเป็นองค์อุปถัมภ์ เนื่องจากในระหว่าง ลอยแพข้ามน้ำนั้น ได้มีการสวดขอนักบุญมีคาเอลให้เดินทางด้วยความปลอดภัย ครูเนรตันและคุณพ่อซาเวียร์จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ตั้งกลุ่มคริสตชนกลุ่มแรกในมิสซังท่าแร่-หนองแสง (วัดท่าแร่. ม.ป.ป. : 5-6)

ครูเนรตันเกิดที่จังหวัดจันทบุรี และเคยเป็นสามเณรฝึกงานที่จังหวัดอุบลราชธานี ครูเนรตันทำงานกับคุณพ่อโปรคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเวลา 15 ปี (ระหว่าง พ.ศ. 2425 - 2440) ต่อจากนั้นก็ทำงานเป็นครูคำสอนกับคุณพ่อร็องแตลในแถบปราจีน 14 ปี (ระหว่างพ.ศ. 2440 - 2454) ท่านติดตามคุณพ่อร็องแตลไปโคราชและทำงานอยู่ที่นั่น 6 ปี (ระหว่าง พ.ศ. 2454 - 2460) และมาเสียชีวิตที่บ้านลาดบัวขาว ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างโคราชกับสีคิ้ว วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 การเป็นครูคำสอนที่จาริกไปทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเวลา 35 ปี โดยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ทำให้ครูเนรตันไม่ได้กลับไปที่บ้านเณรอีกเลยจนตลอดชีวิตของท่าน ครูเนรตันยังคงถือชีวิตโสด และสวมเสื้อหล่อตลอด (โรแบต์ โกสเด. 2549 : 501)

การทำงานแพร่ธรรมทำให้วัดคาทอลิกจันทบุรีสามารถขยายชุมชนคริสตชนให้กระจายกัน อยู่ในหมู่บ้านต่างๆ ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ได้แก่ ปากน้ำ ปากน้ำแวนพู วันยาว ตรอกนอง บ้านใหม่ บ้านแสง ท่าใหม่ พระสังฆราชก็อาสาเป็นผู้สร้างวัดที่ท่าใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางของชาวจีน วัดบ้านแสงเป็นชุมชนคาทอลิกที่ก่อตั้งมาตั้งแต่สมัยพระสังฆราชพลอริงส์ นอกจากนี้คุณพ่อเปริกัล ยังได้มาก่อนตั้งชุมชนคาทอลิกที่ตราด ใน พ.ศ. 2447 และ พ.ศ. 2449 ท่านได้ซื้อที่ดินและลงมือก่อสร้างวัดหลังปัจจุบันซึ่งถวายแด่พระนางมารีย์รับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ (โรแบต์ โกสเด. 2549 : 526)

นอกจากนี้ยังมีชุมชนวัดพระหฤทัยแห่งพระเยซูเจ้า อ.ขลุง วัดนักบุญยอแซฟกรรมกร อ.ท่าใหม่ และวัดอาร์กทเวคา บ้านแหลมประคู้ อ.เมือง อีกด้วย

การขยายชุมชนคริสตชน โดยการแพร่ธรรมของวัดจันทบุรี มีผลทำให้ต่อมาพระศาสนจักร ได้ยกฐานะจันทบุรีเป็นมิสซังใหม่ ในปี พ.ศ. 2487 และกลายเป็นสังฆมณฑลจันทบุรีในปี พ.ศ. 2508 ส่วนวัดจันทบุรีได้รับเกียรติยกฐานะเป็นอาสนวิหารในปีเดียวกัน ซึ่งหมายความว่า เป็นวัดแม่ ที่ก่อให้เกิดวัดอื่นๆ ตามมา (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. 2552 ก : 69)

นอกจากชุมชนวัดคาทอลิกจันทบุรีจะสามารถขยายชุมชนแห่งความเชื่อไปสู่ชุมชนอื่นแล้ว เราพบว่าตัววัดจันทบุรีก็ได้พัฒนาไกลองค์กรรองรับกับปัญหาภายในชุมชนได้อย่างรอบด้าน โดยการมีกิจกรรมหรือองค์กรคาทอลิกที่หลากหลายตามวัย ตั้งแต่เด็ก เยาวชน วัยทำงาน จนถึงวัยผู้สูงอายุ รวมถึงองค์กรที่คนทุกวัยสามารถเข้าร่วมได้ตามความสนใจ เช่น กิจกรรมส่งเสริมความเชื่อ กิจกรรมด้านงานอภิบาล กิจกรรมด้านการพัฒนา เป็นต้น (อาสนวิหารพระนางมารีอา ปฎิสถิธินิรมล จันทบุรี. 2548 : 17 ; สง่า นามทอน. 2528 : 107-113)

องค์กรด้านเด็กและเยาวชน

ชุมชนวัดคาทอลิกจันทบุรีได้พัฒนากิจกรรมด้านงานอภิบาล และพัฒนาเด็ก รวมถึงเยาวชน ตั้งแต่เด็กเริ่มเข้าเรียนหนังสือภาคบังคับ ไปจนถึงเติบโตเป็นเยาวชน เตรียมเข้าสู่ชีวิตครอบครัว หรือการเป็นนักบวชต่อไป

กลุ่มกองหน้าร่าเริง มีเป้าหมายอยู่ที่การฝึกฝนนักเรียนชั้นประถมศึกษาให้รู้จักอยู่ร่วมกับคนอื่น โดยอาศัยกระบวนการให้นักเรียนกล้าแสดงออก ส่วนนักเรียนที่สนใจเรื่องศาสนา ก็สามารถเข้าร่วมกลุ่มพลศีลได้ กลุ่มพลศีลมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนชั้นประถมศึกษา พัฒนาด้านจิตวิญญาณ โดยการทำกิจกรรมทางศาสนา เช่น การไปวัดรับศีล การฝึกพลีกรรม การชวนเพื่อนไปวัด เป็นต้น (คณะครู โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์. สัมภาษณ์. 2552)

สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ทางชุมชนคาทอลิกก็จะมีองค์กรรองรับ 2 องค์กร คือ กลุ่มวาย ซี เอส (Young Catholic Student) และกลุ่มเจน กลุ่มวาย ซี เอส จะฝึกนักเรียนให้รู้จักการใช้ชีวิตสังคม โดยการศึกษาพระวรสารของพระเยซูเจ้า และเข้าไปสัมผัสชีวิตสังคม ภายใต

หลักการงานที่เรียกว่า “มองดู ไตร่ตรอง ตอบโต้” (See Judge Act) ส่วนกลุ่มเจนมาจากคำว่า Generation เป็นกลุ่มที่มุ่งฝึกปฏิบัติการความรักแบบคริสต์ โดยอาศัยจิตตารมณ์ของกลุ่มโปโกลาเร กลุ่มโปโกลาเรเป็นองค์กรคาทอลิกที่พยายามนำพระวรสารเกิดกับความรักของพระเจ้ามาใช้ให้เป็นจริงในชีวิตประจำวัน (คณะครู โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์. สัมภาษณ์. 2552)

กรณีของเด็กและเยาวชนนอกโรงเรียนนั้น ชุมชนคาทอลิกจันทบุรียังได้จัดให้มีกลุ่มเยาวชน และกลุ่มเด็กช่วยมิสซารองรับกลุ่มเยาวชน ซึ่งในอดีตเคยเรียกว่า กลุ่มวาย ซี ซี (Young Catholic Club) เพื่อเทียบเคียงกับกลุ่มวาย ซี เอส กลุ่มเยาวชนมุ่งให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การกีฬา การเล่นดนตรี การช่วยงานวัด เป็นต้น ส่วนกลุ่มเด็กช่วยมิสซามุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพิธีกรรมทางศาสนา เช่น การช่วยพระสงฆ์ในพิธีกรรมของบูชามิสซา (พูนพงษ์ คุนา. สัมภาษณ์. 2552)

องค์กรด้านวิชาชีพ

องค์กรด้านวิชาชีพเป็นองค์กรสำหรับคาทอลิกที่อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งมี 2 องค์กรที่สำคัญคือ กลุ่มครูคาทอลิก และกลุ่มเวชบุคคล

กลุ่มครูคาทอลิกเป็นกลุ่มคาทอลิกที่ทำอาชีพครู ทั้งในโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนรัฐบาล โดยริเริ่มจัดตั้งองค์กรในปี พ.ศ. 2529 กลุ่มครูคาทอลิกต้องการสร้างความตระหนักแก่คนในวิชาชีพให้มีจิตตารมณ์ การทำงานตามแบบคำสอนของสมณกระทรวง ฯ เพื่อการศึกษา คือ การแพร่ธรรม และเป็นพยานยืนยันความเชื่อทางศาสนา (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. 2552 ก : 70-79)

กลุ่มเวชบุคคลคาทอลิกเริ่มต้นจากการรวมตัวของคณะแพทย์คาทอลิกในระดับชาติ เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจคำสอนของพระศาสนจักรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ต่อมาคณะแพทย์คาทอลิกเห็นว่ายังมีเวชบุคคลด้านอื่นๆ ที่เป็นคาทอลิกยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่ม เช่น พยาบาล เกษษกร เป็นต้น ดังนั้นจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นชมรมเวชบุคคลคาทอลิก กลุ่มเวชบุคคลคาทอลิกของวัดจันทบุรีเป็นกลุ่มที่พยายามทำงานในเขตจันทบุรี

องค์กรด้านผู้สูงอายุ

ชุมชนคาทอลิกจันทบุรีได้ให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีกลุ่มผู้สูงอายุขึ้นมา และมีคุณสุเทพ ไชยเผือก เป็นประธาน ทางกลุ่มได้มีการประชุมทุกเดือน เพื่อจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุของวัดจันทบุรี เช่น การยกย่องพ่อแม่ เป็นต้น (สุเทพ ไชยเผือก. สัมภาษณ์. 2551)

นอกจากนี้ทางวัดยังได้เปิดบ้านพักผู้สูงอายุ เพื่อให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารงานของคณะนักบวชคามิลเลียนตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น

องค์กรด้านงานพิธีกรรม

องค์กรด้านงานพิธีกรรมมีเป้าหมายอยู่ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของฆราวาสในพิธีกรรมต่างๆ ได้แก่ กลุ่มนักขับร้องจะเน้นการมีส่วนร่วมของฆราวาสที่สนใจเกี่ยวกับดนตรีในพิธีกรรม กลุ่มผู้ช่วยพิธีกรรมจะเน้นการมีส่วนร่วมของฆราวาส ทำหน้าที่ผู้ช่วยพระสงฆ์ในพิธีกรรม กลุ่มช่วยงานศพเป็นกลุ่มที่มีบทบาทเกี่ยวกับงานศพ โดยเฉพาะการช่วยเหลือศพของคนยากจน ส่วนกลุ่มสวดภาษานวนเป็นกลุ่มใหม่ที่พยายามสืบทอดการสวดภาษานวนในโอกาสต่างๆ เช่น ในงานศพ เติมนรูป 14 ภาค เฝ้าศีล เป็นต้น และกลุ่มผู้อ่านพระคัมภีร์ กระตุ้นให้ฆราวาสตระหนักถึงความสำคัญของพระวาจาในชีวิต และเตรียมบทอ่านที่ใช้ในพิธีกรรม

องค์กรด้านงานอภิบาล

วัดคาทอลิกจันทบุรีมีองค์กรที่ทำงานด้านงานอภิบาล คือ มุ่งพัฒนาชีวิตด้านจิตวิญญาณ ดังนี้

กลุ่มแบ่งปันพระวาจา เป็นกลุ่มที่อุทิศตนดำเนินชีวิตตามพระวาจา โดยอาศัยการรวมตัวของคาทอลิกมาร่วมกันอ่านและแบ่งปันพระวาจา

พลมารี เป็นกลุ่มที่เน้นเรื่องการภาวนาเป็นสำคัญ มีการพัฒนาความศรัทธา และสงเคราะห์บรรเทาใจคนทุกข์ยาก โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้สมาชิกเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ มีการสวดภาวนาและทำงานร่วมกันตามนโยบายของแม่พระ รวมทั้งรับใช้พี่น้องทุกๆ ไป ตามจิตตารมณ์ของแม่พระ

คุร์ซิลโล เป็นคณะที่มีจุดมุ่งหมายหนักไปในทางฟื้นฟูจิตใจของคริสตชน ให้รักและใกล้ชิดกับพระ โดยยึดถือตัวอย่างของพระเยซูเจ้า โดยอาศัยทางด้านความรู้สึกสำนึกอบรมบ่มนิสัยให้มีคุณธรรมประจำใจ มีความละอายต่อการทำบาป ทำผิดศีลธรรม รู้จักควบคุมบังคับจิตใจตนเอง รู้จักอดทนเสียสละ ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน กิจกรรมหลักๆ คือ การสวดภาวนาและการฟื้นฟูจิตใจ

เซอร์รา เป็นกลุ่มทำนุบำรุงและส่งเสริมกระแสเรียกแห่งการเป็นสงฆ์และนักบวชในพระศาสนจักรคาทอลิก และสนับสนุนให้สมาชิกปฏิบัติตามหน้าที่แห่งกระแสเรียกการรับใช้ในฐานะคริสตชนของตนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น มีกิจกรรม เช่น การฟื้นฟูจิตใจสมาชิก เสริมสร้างกำลังใจแก่ครอบครัวพระสงฆ์หรือนักบวช

พระเมตตา กลุ่มนี้เกิดจากสัตบุรุษมีความศรัทธา การสวดภาวนาขอพระเมตตาพระเยซูเจ้าตามวัดต่างๆ วอนขอให้เพื่อนมนุษย์ที่กำลังทุกข์ทรมานในปัญหาต่างๆ มีความสุขรอดพ้นจากความทรมาน

ส่งเสริมชีวิตครอบครัว เป็นกลุ่มที่เกิดจากความตระหนักว่าครอบครัวเป็นสถาบันแรกของสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวางแผนการพัฒนาโดยเริ่มที่สถาบันครอบครัว ให้สามีและภรรยาเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบซึ่งกันและกันเกี่ยวกับบุตร อีกทั้งยังต้องเรียนรู้การวางแผน

ครอบครัว ซึ่งหมายถึงการจัดระบบครอบครัว เศรษฐกิจและอนาคตของทายาท โดยมีกิจกรรม เช่น ประชุมสัมมนาปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสวงหาแนวทางช่วยเหลือเพิ่มพูนความรัก ความเข้าใจแก่กันและกัน อีกทั้งเป็นการแก้ปัญหาเยาวชนที่เกิดจากครอบครัวแตกแยก

องค์กรด้านการสงเคราะห์และพัฒนา

วินเซนต์เดอปอล มีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ยากของผู้ยากจน หรือผู้ถูกทอดทิ้ง เช่น ปัญหาด้านการครองชีพ ความเจ็บป่วย ความยากจน ความชรา ความพิการ ต่างๆ ในหมู่บ้าน

เครดิตยูเนียน ในปี พ.ศ. 2510 (2 ปี หลังสังคายนา วาติกันครั้งที่ 2) มีเอกสารที่ออกจาก วาติกัน เรื่อง การพัฒนาประชาชาติ (Populorum Progressio) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากเอกสาร พระศาสนจักรในโลกสมัยนี้ (Gaudium et Spes) ที่วางหลักต่างๆ ไป ว่าพระศาสนจักรต้องสนใจ ด้านสังคม ในเอกสารการพัฒนาประชาชาติ สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 6 ได้ให้คำจำกัดความ ของการพัฒนาว่าเป็นการพัฒนาคนครบทุกมิติ สภาพระสังฆราชคาทอลิกของไทยจึงให้การสนับสนุน แนวนางานพัฒนาตามหลักการเครดิตยูเนียน

ความสามารถดำรงอยู่ได้ของชุมชนคาทอลิกจันทบุรี โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางดังกล่าว ได้อย่างยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน มีเหตุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกชุมชนหลายประการ เช่น ความเชื่อมั่นในศาสนา กลยุทธ์การปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เป็นต้น แต่ปัจจัยภายในชุมชน ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของชุมชนคาทอลิกจันทบุรี ก็คือการจัดตั้งองค์กรต่างๆ ภายในชุมชน

ชุมชนวัดโรมันคาทอลิกมีการพัฒนาโครงสร้างของงานอภิบาลที่ตั้งอยู่บนกลุ่มองค์กร คาทอลิก ที่มีความหลากหลายในการตอบสนอง “กระแสเรียก” ของคริสตชนได้ในคนทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยเยาวชน วัยผู้ใหญ่ หรือวัยผู้สูงอายุ รวมถึงสามารถตอบสนองความสนใจต่างๆ ของคริสตังได้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกิจกรรมทางด้านการพัฒนาจิตวิญญาณ งานอภิบาล งานด้านสังคม หรืองานทางด้านเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากจิตตารมณ์ของกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มกิจการ คาทอลิกที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

1. กลุ่มวินเซนต์ เดอ ปอล มีจิตตารมณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ยาก ของผู้ยากจนหรือผู้ถูกทอดทิ้ง
2. กลุ่มพลมารี มีจิตตารมณ์แห่งความเชื่อของแม่พระ โดยเน้นการภาวนาให้สมกับที่เป็น ทหารของแม่พระ
3. กลุ่มคุร์ซิลโล่ มีจิตตารมณ์ที่จะฟื้นฟูจิตใจคริสตชนให้มีความศรัทธา โดยยึดถือตัวอย่าง ของพระเยซู

4. กลุ่มเซอร์ร่า การมีจิตตารมณ์ส่งเสริมให้คริสตชนที่มีศักยภาพสามารถดำเนินชีวิตแบบนักรบ
5. กลุ่มพระเมตตา มีจิตตารมณ์ทางความเชื่อ เน้นการสวดภาวนาเพื่อขอพลังจากพระเป็นเจ้าเบื้องบนให้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่กำลังทุกข์ทรมานในปัญหาต่างๆ
6. กลุ่มผู้อ่านพระคัมภีร์ เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของฆราวาสในพิธีกรรมเกี่ยวกับพระคัมภีร์
7. กลุ่มแบ่งปันพระวาจา เป็นกลุ่มที่มีจิตตารมณ์ในการที่จะนำพระวรสารมาช่วยชี้นำในการดำเนินชีวิต โดยอาศัยการอ่านพระคัมภีร์เป็นกลุ่ม และแบ่งปันประสบการณ์จากการใช้พระวรสารในชีวิตประจำวัน
8. กลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นกลุ่มที่มีจิตตารมณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาคนทุกมิติ โดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
9. กลุ่มช่วยงานศพ เป็นกลุ่มฆราวาสที่เข้ามามีส่วนร่วมในพิธีกรรมเกี่ยวกับงานศพ โดยเฉพาะการช่วยเหลือศพของคนที่ยากจน
10. กลุ่มเยาวชน เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมของกลุ่มเยาวชน และการเข้าไปมีส่วนร่วมในงานอภิบาลของวัด
11. กลุ่มกองหน้าร่าเริงของโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ เป็นชุมนุมของนักเรียนคาทอลิกในระดับประถมศึกษาที่มุ่งฝึกเด็กให้รู้จักการใช้ชีวิตกลุ่มร่วมกับคนอื่น
12. กลุ่มพลศิลป์ เป็นกลุ่มด้านกิจกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง
13. กลุ่ม วาย.ซี.เอส. (ยุวนักศึกษาคาทอลิก) เป็นกลุ่มที่มุ่งพัฒนานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้รู้จักใช้ชีวิตทางสังคม รวมถึงการทำกิจกรรมทางสังคมต่างๆ
14. กลุ่มเด็กช่วยมิสซา เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคริสตชนวัยเด็กในพิธีกรรมทางศาสนา
15. กลุ่มนักขับร้อง เป็นกลุ่มที่เน้นการมีส่วนร่วมของคริสตชนที่สนใจดนตรีในพิธีกรรม
16. กลุ่มผู้ช่วยพิธีกรรม เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของฆราวาส ในพิธีกรรมทางศาสนา
17. กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมทางสังคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
18. กลุ่มครูคาทอลิก เป็นกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งส่งเสริมจิตตารมณ์ความเป็นครูแบบคาทอลิกมาใช้ในการกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา

19. กลุ่มส่งเสริมชีวิตครอบครัว เป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูชีวิตครอบครัว ในฐานะที่เป็นสถาบันพื้นฐานของคนและสังคม

20. กลุ่มศาสนสัมพันธ์ เป็นกลุ่มกิจกรรมทางสังคมที่มุ่งให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างศาสนาต่างๆ โดยการทำงานจะต้องไม่ให้ขัดกับความเชื่อของคริสตชน และไม่เป็นที่สะดุดในสายตาของชุมชนคาทอลิก

21. กลุ่มเวชบุคคล เป็นกลุ่มวิชาชีพทางด้านสาธารณสุขที่พยายามรวมแพทย์ พยาบาล เภสัชกร และบุคลากรทางการแพทย์มาทำกิจกรรมร่วมกัน

22. กลุ่มสวดภาาษาญวน เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เพื่อฟื้นฟูอัตลักษณ์ความเป็นเวียดนามอพยพของชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรี โดยส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาญวนในชีวิตประจำวัน

23. กลุ่มเจน เป็นกลุ่มนักเรียนที่ใช้จิตตารมณ์ของกลุ่มโพโกลาเร โดยการฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับชีวิตด้านความรักตามพระวรสาร

กลุ่มกิจการคาทอลิกดังกล่าวล้วนเป็นกลุ่มพื้นฐานของชีวิตคริสตชนในจันทบุรี และเป็นฐานให้เกิดโครงสร้างงานอภิบาลของวัด ที่ประกอบด้วยฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายพิธีกรรม สังคม ฝ่ายอภิบาลและแพร่ธรรม งานอภิบาลมีคุณพ่อเจ้าวัดเป็นประธานสภาอภิบาล และมีฆราวาสเป็นผู้อำนวยการของสภาอภิบาล (อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธิ์นิรมล จันทบุรี, 2548 : 28)

จากการวิจัยข้างต้นพบว่า ชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรี มีการจัดตั้งองค์กรแบบประชาสังคมทางศาสนาในลักษณะหลากหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองความแตกต่างของสมาชิกในแง่เพศ อายุ ความสนใจ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาว่า กลุ่มประชาสังคมของวัดคาทอลิกจันทบุรี สามารถจัดตั้งขึ้นมาได้อย่างไร มีกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอย่างไรจึงดำรงอยู่ได้และด้วยเหตุปัจจัยอะไร กรณีศึกษาองค์กรประชาสังคมของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธิ์นิรมลดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการนำความรู้ไปใช้ในการจัดตั้งและบริหารองค์กรประชาสังคมในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงการจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาสังคมทางศาสนาของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธิ์นิรมล

2. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงกระบวนการบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรประชาสังคมทางศาสนาของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธิ์นิรมล

3. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรประชาสังคมทางศาสนาของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธิ์นิรมล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าการวิจัยจะทำให้ทราบข้อมูลเพื่อสามารถนำไปพัฒนากระบวนการบริหารจัดการของกลุ่มองค์กรประชาสังคมทางศาสนาของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล
2. คาดว่าการวิจัยจะสามารถเป็นกรณีศึกษาองค์กรประชาสังคมที่มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ดังนั้นผลการวิจัยจะช่วยเสนอแนะการสร้างเสริมความเข้มแข็งแก่ประชาสังคมท้องถิ่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ช่วงเวลาของการวิจัยอยู่ในระยะเวลาหลังสมัชชาวาทิกันที่ 2 (พ.ศ. 2516) ถึง พ.ศ. 2555 เนื่องจากสมัชชาวาทิกันที่ 2 เป็นจุดเปลี่ยนการจัดการวัดและองค์กรภายในวัดที่มีผลมาจนถึงปัจจุบัน
2. ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการศึกษา พื้นที่ที่จะทำการศึกษา คือ อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล ชุมชนวัดโรมันคาทอลิกจันทบุรี 7 เขต คือ จันทนิมิต 1 จันทนิมิต 2 จันทนิมิต 3 จันทนิมิต 4 เขตตลาด เขตศรีจันทร์ เขตกระจำบัง 2 และเขตกระจำบัง 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. **ทุนทางสังคม** หมายถึง ค่านิยมที่ไม่เป็นทางการที่มีความสอดคล้องกับศีลธรรมอันดีงาม และทำให้เกิดความชัดเจนว่า ถ้าความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับศีลธรรมอันดีงาม ก็ไม่น่าจะถือว่าเป็นทุนทางสังคม เพราะทุนทางสังคมเน้นความสัมพันธ์ใกล้ชิดและค่านิยม ความเชื่อที่มีส่วนทำให้บุคคลเกิดความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไว้วางใจกัน หรือต่างตอบแทนกัน ในบรรทัดฐานและจารีตประเพณีที่ดีงาม และมีความเป็นเครือข่ายที่ปรากฏอยู่ในองค์กร/กลุ่มที่มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวม
2. **ประชาสังคม** หมายถึง การที่คนในสังคม ซึ่งมีจิตสำนึก (Civic Consciousness) ร่วมกันมารวมตัวกันในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (Partnership) ในการกระทำบางอย่าง ทั้งนี้ด้วยความรักและความเอื้ออาทรต่อกัน ภายใต้ระบบการจัดการให้เกิดความรู้สึกร่วมกันเพื่อประโยชน์สาธารณะ
3. **โรมันคาทอลิก** หมายถึง ชื่อนิกายหนึ่งในคริสต์ศาสนา มีสันตะปาปาเป็นประมุข นักบวชในนิกายนี้ เรียกว่า บาทหลวง
4. **จิตตารมณ์** หมายถึง หลักคุณธรรมที่สมาชิกทุกคนพึงมีและต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันนั้นจะได้ก่อให้เกิดความสุข ความเจริญทั้งต่อตัวเองและต่อสังคมส่วนรวม

5. งานอภิบาล หมายถึง การที่ผู้คนให้ความช่วยเหลือและดูแลคนอื่นๆ ในคริสตจักร หรือชุมชนของพวกเขา อภิบาลในความรู้สึกนี้สามารถนำไปใช้กับการฟัง การสนับสนุน ส่งเสริม และตีสอน

6. กิจการคาทอลิก หมายถึง การที่สัตบุรุษคาทอลิกเข้าร่วมมือปฏิบัติหน้าที่ที่ย่างอัครสาวก เพื่อรับใช้พระศาสนจักรภายใต้การแนะนำของพระสังฆราชของตน

7. ศิลล้างบาป หมายถึง ศีลศักดิ์สิทธิ์ที่ชำระบาปกำเนิดและบาปอื่นๆ ยกโทษบาปทั้งสิ้น ทั้งทำให้ผู้รับศีลล้างบาปเกิดเป็นบุตรพระเป็นเจ้าและอยู่ในพระหรรษทาน

8. ศิลสมรส หมายถึง ศีลศักดิ์สิทธิ์ที่พระเยซูคริสตเจ้าตั้งขึ้น เพื่อประทานพระหรรษทาน แก่ชายหญิงผู้รับศีลล้างบาปอย่างถูกต้อง อาศัยการแต่งงานตามพิธีของพระศาสนจักร

9. กระแสเรียก หมายถึง กิจการหรือการทำงานของบุคคลคนหนึ่งที่ถูกเรียกโดยพระเจ้า ตามพื้นฐานความสามารถและคุณสมบัติของคนแต่ละคนในกิจการนั้นๆ กระแสเรียกนี้ต้องเกิดจาก ตัวของเราเอง ไม่ใช่การบังคับจากครอบครัว เพื่อนฝูงหรือคนอื่นๆ โดยเราไม่ได้สมัครใจ

สมมติฐานในการวิจัย

จากแนวคิดหลักและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยชั่วคราว (Working Hypothesis) ได้ดังต่อไปนี้

1. องค์กรประชาสังคมของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล มีกระบวนการบริหารจัดการองค์กร โดยมีการวางแผน การจัดองค์กร การดำเนินงาน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. องค์กรประชาสังคมของอาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล มีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กร โดยแบ่งออก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย